

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)



**TUTKIEN
TURVALLISUUTTA
VUODESTA 1985**

8/95

Kuljetus

**Toimiessaan näyttäjänä peruuttavalle
kuorma-autolle ratamies jäi
takapyörien alle**

TOT 8/95

1. TAPAHTUMAN KUVAUS

N.N:n tehtävänä oli toimia näyttäjänä sepeliä tuovalle kuorma-autolle lisäraiteen rakennustyömaalla. Ohjeita annettiin raiteiden välissä peruuttavalle kuorma-autolle siksi, ettei autoa peruutettaisi liian lähelle raiteita.

N.N oli antanut sepelilastia tuovalle kuorma-autolle luvan lähteä peruuttamaan 2. ja 3. raiteen välissä kohti sepelin kippauspaikkaa. Kun autoilija oli peruuttanut n. 30 metrin matkan, hän kuuli tömähdyksen ja pysäytti auton sekä ajoi vähän matkaa eteenpäin. Mennessään katsomaan mitä oli tapahtunut, autoilija huomasi N.N:n jääneen oikeanpuoleisen takapyöräparin alle (kuvat 1-4).

N.N oli kuollut välittömästi. Tapauksella ei ollut silminnäkijöitä.

Ratatyö

Ratatyö käsitti lisäraiteen rakentamisen H:n ja T:n asemien välille. Työtä tehtiin kolmatta vuotta ja sen arvioitiin valmistuvan vuoden kuluttua. Työn turvallisuusvaatimukset olivat korkeaa luokkaa: rataa rakennettiin mm. onnettomuustilanteessa jatkuvasti liikennöityjen raiteiden väliin paikalta puretun raiteen tilalle. Näyttäjän tehtäviin kuului olla käsipuhelimella yhteydessä junansuorittajaan varmistaakseen kulussa olevien junien aikataulut ja turvata sepelin kippaustilanne.

H:n ratakeseus oli työmaan päätoteuttaja, onnettomuusauto aliurakoitsijan. Enimmillään työmaan vahvuus oli 150 työntekijää. N.N oli ratakeseuksen palveluksessa.

Työsuojeluyhteistoiminta oli järjestetty H:n rata-alueen työsuojeluorganisaation puitteissa.

2. TYÖTAPATURMAAN JOHTANEITA TEKIJÖITÄ

N.N vaara-alueella

N.N:n on arvioitu kulkeneen välittömästi peruuttavan kuorma-auton takana. Kuljettajalla ei ollut kertomansa

mukaan näköyhteyttä N.N:ään. Radan vierus on epäta-sainen; N.N on ilmeisesti epähuomiossa liukastunut, kompastunut tai kaatunut ja jäänyt peruutusta jatkaneen auton alle.

Yhteydenpito

Näyttäjä piti yhteyttä kuljettajaan käsimerkein. Ilmeisesti N.N:n sijoittuminen onnettomuustilanteessa oli väärä, koska hän ei voinut kuorma-auton takaa suorittaa näyttöä ainakaan ajatellen peruuttamista raiteiden välissä ennen kippaustilannetta.

Työn opastus, kokemus

N.N oli työnantajan toimesta perehdytetty ja koulutettu tehtäväänsä (perehdyttämiskoulutus, turvamieskurssi, ylityslupakurssi, rataperuskurssi).

Ratamies oli 42-vuotias, ollut noin 20 vuotta VR:n palveluksessa.

Peruutushälytin

Autoilija oli toiminut työmaalla parisen vuotta. Kuorma-autossa ei ollut peruutushälytintä.

Ratakeseus ei ollut ryhtynyt sellaisiin toimenpiteisiin, joilla se olisi varmistanut kuorma-autojen varustamisen vuodenvaihteessa voimaanastuneen Vnp:n edellyttämällä hälyttimillä.

N.N oli itse antanut luvan ainakin ratojen ylitykseen, joten hän tiesi tilanteen eikä tapaturman aiheuttajaksi muodostunut kuorma-auton liikkuminen ollut äkillistä ja yllättävää.

Valvonta

Työnjohdon suorittama valvonta työpisteissä oli päivittäistä.

3. VASTAAVIEN TYÖTAPATURMIEN ESTÄMINEN

3.1 Peruutushälytin

1.1.1995 on tullut voimaan valtioneuvoston päätös työssä käytettävien autojen peruutushälyttimestä (847/94). Päätöstä sovelletaan käytettäessä maansiirtoautoa tai muuta kuorma-autoa louheen, maa-aineksen tai asfaltin kuljetukseen. Työnantajan tulee huolehtia siitä, että hänen johtonsa ja valvontansa alaisessa työssä käytettävä ajoneuvo on ennen työn aloittamista varustettu peruutushälyttimellä tai päätöksen 6 §:ssä mainitulla korvaavalla laitteella ja että hälytintä tai laitetta käytetään työn aikana.

3.2 Määräyksistä tiedottaminen

Määräyksistä tulee tiedottaa keskitetysti ja kattavasti niin, että työpaikkojen ja työmaiden linja- sekä työsuojeluorganisaatioiden on yleensä mahdollista ryhtyä määräysten edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.3 Varovaisuus peruutettaessa työmaa-autoa työmaalla

Peruutettaessa työmaalla kuorma- ja muita autoja, joista on huono näkyvyys taakse, tulee noudattaa erityistä varovaisuutta. Työmaalla, jossa esim. näyttäjä on jalankulkijana, tulee ennen peruutusta varmistua siitä, missä näyttäjä ja kuorman ylösottaja on. Sama koskee kaikkia jalan työmaa-alueella liikkuvia. Näin siinäkin tapauksessa, vaikka työmaa-autoissa olisi peruutushälytin. Työmaalla on aina työkoneista ja liikkuvista kuorma-autoista aiheutuvaa melua, joka saattaa estää peruutusäänen kuulumisen.

3.4 Työntekijän opastus

Työntekijälle on annettava työn laadun ja työolosuhteiden edellyttämää opetusta ja ohjausta työssä sattuvan

tapaturman sekä työstä aiheutuvan sairastumisen vaaran välttämiseksi.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että työntekijä riittävästi perehdytetään työpaikan olosuhteisiin, työn oikeaan suorittamiseen ja työhön mahdollisesti liittyviin terveysvaaroihin.

3.4 Ulkopuolisen työnantajan opastus

Työnantajan on varmistettava, että hänen työpaikallaan työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja ja siellä työskentelevä ulkopuolisen työnantajan työntekijä ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista työpaikan vaara- ja haittatekijöistä.

LIITTEET

- Kaavio tapahtumista ja tapaturmatekijöistä
- Valokuvia

Kuljetus



Kuva 1.



Kuvat 1 ja 2. Raitteiden väli, perustusreitti.

Kuljetus

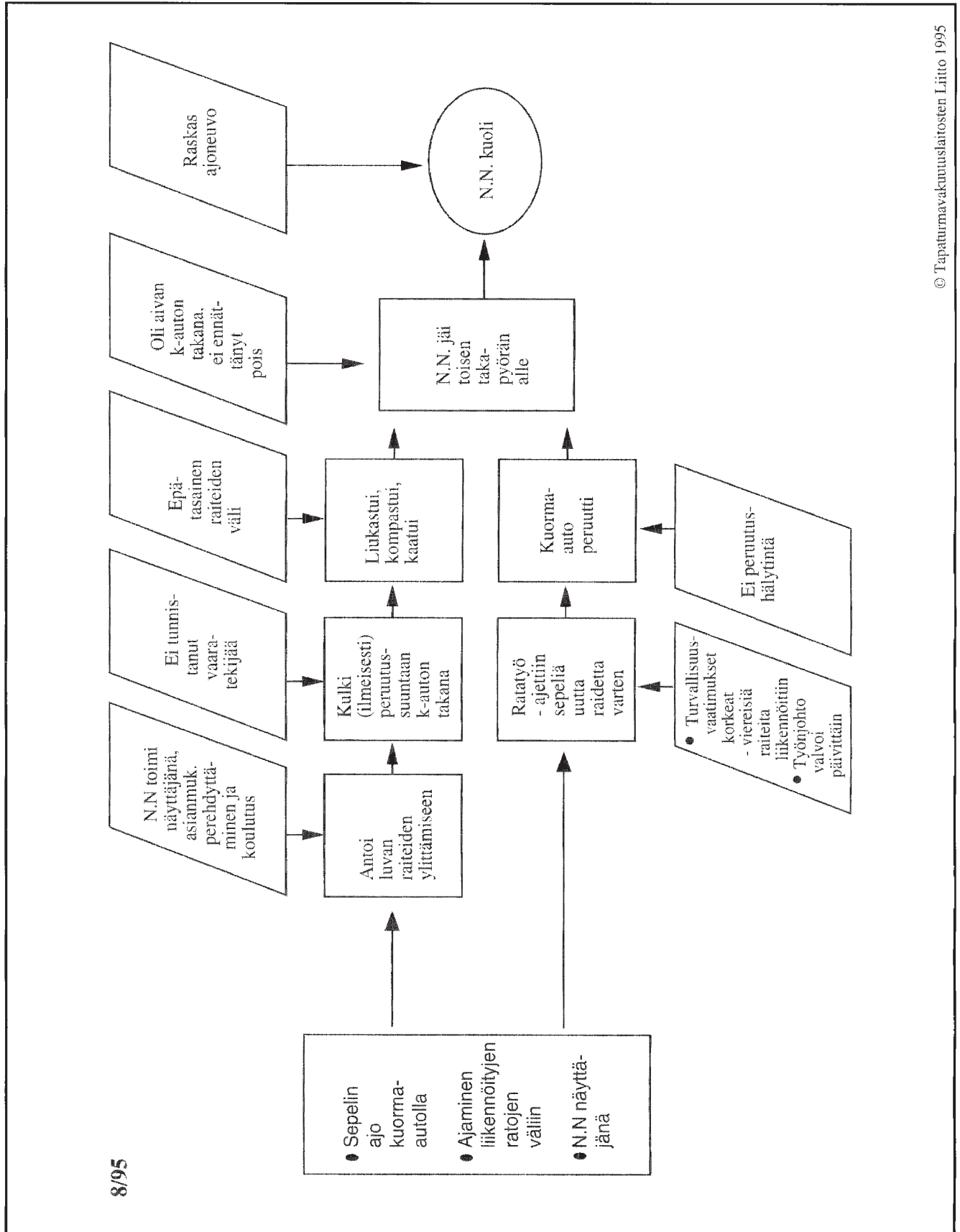


Kuva 3.



Kuvat 3 ja 4. Kuorma-auto.

Kuljetus



TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

Bulevardi 28, 00120 Helsinki • Puhelin 90-680 401 • Telefax 90-680 40 389

Lisätietoja: Osastopäällikkö Hannu Tarvainen, puh. 680 40 388 tai työturvallisuusinsinööri Sakari Seppänen, puh. 680 40 377 • **Tilaukset:** Osastosihteeri Terttu Kumlin, puh. 680 40 385